

Chambre des Représentants

Kamer der Volksvertegenwoordigers

16 DÉCEMBRE 1952.

PROJET DE LOI

portant organisation des transports en commun
de l'agglomération bruxelloise.

AMENDEMENTS
PRÉSENTÉS PAR M. GELDOLF
AU TEXTE
PROPOSÉ PAR LA COMMISSION.

Art. 15.

1. — Ajouter in fine le paragraphe suivant :

§ 6. — « La Société des Transports intercommunaux de Bruxelles est soumise aux obligations prévues par l'arrêté royal du 1er octobre 1935, arrêté n° 204, organisant la Commission permanente consultative en matière de contrats ou adjudications et établissant dans le chef des administrations publiques et des institutions ou organismes qui leur sont subordonnés ou en faveur desquels les pouvoirs publics interviennent pécuniairement, certaines obligations en matière de contrat, et notamment au littéra a), paragraphe 3° de l'article 1er, disant : a) Lorsque les pouvoirs publics ont un intérêt direct dans la gestion et notamment lorsqu'ils ont participé pécuniairement à la constitution de l'organisme ou de l'institution, lorsqu'ils participent aux bénéfices ou couvrent les pertes éventuelles, ou encore lorsqu'ils ont ou peuvent avoir une charge d'intérêts, de dividende ou d'amortissement. »

JUSTIFICATION.

Il faut protéger la main-d'œuvre belge contre la concurrence étrangère. Si des firmes de l'extérieur viennent soumissionner pour la construction ou la fourniture de matériel et ce avec des méthodes de dumping, il faut être armé pour défendre le droit au travail de nos nationaux. Le fait que la société sera une association de droit public dotée de la personnalité juridique nécessite qu'elle soit soumise aux mêmes règles que les organismes similaires.

Voir :

349 (1950-1951) : Projet de loi.
568, 621 (1950-1951), 190 et 211 (1951-1952) : Amendements.
616 (1951-1952) : Rapport.
658 (1951-1952) et 72 : Amendements.

16 DECEMBER 1952.

WETSONTWERP

op de inrichting van het gemeenschappelijk
vervoer in de Brusselse agglomeratie

AMENDEMENTEN
INGEDIEND DOOR DE HEER GELDOLF
OP DE TEKST
VOORGESTELD DOOR DE COMMISSIE.

Art. 15.

1. — In fine volgende paragraaf toevoegen :

§ 6. — « De Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel is onderworpen aan de verplichtingen vastgesteld door het Koninklijk besluit n° 204 van 1 October 1935 houdende inrichting der bestendige commissie van advies inzake contracten en aanbestedingen, en waarbij aan de openbare besturen en aan de hun ondergeschikte of door de openbare besturen geldelijk gesteunde instellingen of organismen bepaalde verplichtingen worden opgelegd inzake contracten, o. m. in littera a), paragraaf 3°, van het 1ste artikel, welke luidt : « a) Wanneer de openbare besturen een rechtstreeks belang hebben in het beheer, en namelijk als zij geldelijk deelnemen in de winsten of de gebeurlijke verliezen dekken, of nog wanneer zij de last dragen of kunnen dragen van interesten, dividend of amortisatie; »

VERANTWOORDING.

De Belgische arbeidskrachten moeten beschermd worden tegen de buitenlandse mededinging. Wanneer buitenlandse firma's komen inschrijven op aanbestedingen voor het bouwbedrijf of voor het leveren van materieel, en daarbij gebruik maken van dumpingmethodes, dan moet men gewapend zijn om het recht op arbeid van onze landgenoten te verdedigen. Het feit dat de maatschappij een publiekrechtelijke vereniging met rechtspersoonlijkheid zal zijn, eist dat zij wordt onderworpen aan dezelfde regelen als de gelijkaardige organismen.

Zie :

349 (1950-1951) : Wetsontwerp.
568, 621 (1950-1951), 190 en 211 (1951-1952) : Amendementen.
616 (1951-1952) : Verslag.
658 (1951-1952) en 72 : Amendementen.

G.

2. — Subsidiarement : supprimer cet article.

JUSTIFICATION.

Eu égard au fait que la totalité des bénéfices réalisés par la Société nouvelle seront attribués aux investissements privés, on doit se demander dans quelle mesure les privilèges fiscaux accordés par le projet de loi ne vont pas à l'encontre des articles 6 et 112, alinéa 1er de la Constitution.

Art. 11 (des statuts).

Modifier le 5° comme suit :

« Trois administrateurs sont désignés par les deux organisations syndicales les plus représentatives du personnel de la Société, l'organisation groupant le plus d'affiliés ayant droit à deux administrateurs.

» Si ces administrateurs sont membres du personnel, ils devront avoir cinq années de service au moment de leur nomination. »

JUSTIFICATION.

Le texte des statuts annexés au projet de loi, tel qu'il est rédigé, manque de précision; chacun peut sans difficulté aucune créer un groupement et l'intituler « organisation professionnelle ». Cela n'indique toutefois pas qu'il jouit de la confiance du personnel.

Les élections pour la représentation du personnel au sein de la Commission paritaire sont le critère valable pour déterminer cette représentation.

Aucune contrainte n'étant faite ni aux Administrations Publiques ni à la Société Anonyme pour la désignation de leurs administrateurs, nous estimons qu'elle ne devrait pas davantage s'exercer dans la désignation des représentants du personnel, les organisations syndicales devant avoir toute liberté, quoique nous souhaitons que ces délégués soient des membres appartenant ou ayant appartenu au personnel.

Art. 41 (des statuts).

Supprimer le littéra e) du B.

JUSTIFICATION.

Il n'est donné nulle part un motif valable justifiant la prise en charge par la S. T. I. B. d'une partie ou de l'ensemble des frais généraux de la S. A. des « Tramways Bruxellois »; on pourrait si cela était admis étendre cette libéralité à l'infini. Quant au concours de ses services techniques, mis à la disposition du Comité de Gestion, il n'est non plus donné nulle part la moindre précision à ce sujet.

Conformément à l'article 22 des statuts, 3me alinéa du B, qui dit :

« Le Comité de Gestion établit les traités, les devis et passe les commandes nécessaires à l'exécution des travaux décidés par le Conseil d'Administration.

» Sans préjudice aux droits du Conseil d'Administration, tel que stipulé au littéra C de l'article 20. »

Admettre l'octroi d'un prélèvement de 1 % des recettes brutes au profit de la S. A. c'est implicitement imposer à la S. T. I. B. qu'en matière d'études techniques ou autres, elle devra confier ces travaux à la S. A. sans qu'il soit prouvé que la nature de ces prestations représente en réalité la valeur de 1 % des recettes brutes, l'adage disant « que toute peine mérite salaire » garde toute sa valeur: mais il appartiendra toutefois à ceux qui ont la responsabilité de la bonne marche de l'entreprise et de sa saine gestion financière d'apprécier la valeur des services rendus par la S. A. si, toutefois, ils sont sollicités. A titre indicatif nous signalons que les recettes annuelles brutes sont actuellement de l'ordre d'environ 1 milliard; y prélever 1 % représente donc près de 10 millions qui seraient octroyés sans la moindre justification.

2. — In bijkomende orde : dit artikel weglaten.

VERANTWOORDING.

Wegens het feit dat al de door de nieuwe Maatschappij verwezenlijkte winsten zullen toegekend worden aan de private investeringen, mag men zich afvragen in hoeverre de door het wetsontwerp verleende fiscale voorrechten in strijd zijn met de artikelen 6 en 112, lid 1, van de Grondwet.

Art. 11 (van de statuten).

Het 5° wijzigen als volgt :

« Drie beheerders worden aangesteld door de twee meest representatieve vakorganisaties van het personeel der Maatschappij, met dien verstande dat de organisatie die het meest aangesloten telt, recht heeft op twee beheerders.

» Zijn deze beheerders leden van het personeel, dan moeten zij vijf jaar dienst hebben op het ogenblik van hun aanstelling. »

VERANTWOORDING.

De tekst van de bij het wetsontwerp gevoegde statuten is zoals hij luidt niet nauwkeurig, want iedereen kan zonder moeite overgaan tot de stichting van een groepering en ze met de naam « beroepsvereniging » betitelen. Dit onderstelt echter niet, dat deze het vertrouwen geniet van het personeel.

De verkiezingen voor de vertegenwoordiging van het personeel in de schoot van de Paritaire Commissie vormen een geldige maatstaf voor de vaststelling van deze vertegenwoordiging.

Vermits noch op de Openbare Besturen, noch op de Naamloze Vennootschap enige dwang wordt uitgeoefend in verband met de aanstelling van hun beheerders, zijn wij van oordeel dat evenmin dwang mag uitgeoefend worden bij de aanstelling van de vertegenwoordigers van het personeel, en dat de vakorganisaties over volledige vrijheid moeten beschikken, hoewel wij wensen dat deze afgevaardigden leden of gewezen leden van het personeel zouden zijn.

Art. 41 (van de statuten).

Littera e) van B. weglaten.

VERANTWOORDING.

Er wordt geen enkele geldige reden aangevoerd tot rechtvaardiging van de overname door de M. I. V. B., van de gedeeltelijke of gezamenlijke algemene kosten van de N. V. « Les Tramways Bruxellois »; indien zulks werd aangenomen, zou men dergelijke schenking tot in het oneindige kunnen uitbreiden. Wat de medewerking van haar ter beschikking van het beheerscomité gestelde technische diensten betreft, komt dienaangaande evenmin een nadere bepaling voor.

Artikel 22 van de statuten, 3° lid van B, luidt als volgt :

« Het beheerscomité is belast met het opmaken van de koopovereenkomsten en bestekken en doet de nodige bestellingen voor de uitvoering van de werken waartoe door de raad van beheer besloten werd.

» ... onverminderd de in littera C van artikel 20 bepaalde rechten van de raad van beheer... »

Wanneer de toekenning van een heffing ten bedrage van 1 % van de bruto-ontvangsten aan de N. V. wordt aanvaard, komt zulks er impliciet op neer, de M. I. V. B. te verplichten de technische of andere studiewerken aan de N. V. toe te vertrouwen, zonder dat uitgemaakt wordt of de aard van bedoelde dienstverstrekingen in verkelijkheid overeenstemt met de waarde van 1 % van de bruto-ontvangsten; aan het gezegde « de arbeider is zijn loon waardig » wordt niet getornd; het hoort echter aan diegenen die aansprakelijk zijn voor de goede werking en het gezond beheer van het bedrijf, de waarde te beoordelen van de diensten die door de N. V. worden verstrekt, ten minste indien daarop een beroep wordt gedaan. Ter inlichting wijzen wij er op, dat de jaarlijkse bruto-ontvangsten thans ongeveer één milliard belopen; een heffing van 1 % vertegenwoordigt dus bijna 10 miljoen, die zonder de minste verantwoording zouden worden toegekend.

Art. 44 (des statuts).

Modifier comme suit le texte de cet article :

« Les bénéfices de chaque exercice résultant du compte d'exploitation repris à l'article 41, seront répartis comme suit :

» a) la somme nécessaire pour attribuer aux parts sociales de série B un dividende net, représentant 4,5 % de leur valeur nominale;

» b) le solde sera attribué à raison de :

» 1° trois cinquièmes à un Fonds de Prévision et d'Utilité Publique;

» 2° un cinquième à l'ensemble du personnel selon des règles à arrêter par le Conseil d'administration en accord avec le Conseil d'Entreprises;

» 3° un cinquième aux parts sociales de série A détenues par les communes. »

JUSTIFICATION.

Il ne s'explique pas que seules les parts sociales B puissent jouir d'un dividende et il serait même logique d'attribuer aux parts sociales A un dividende égal à celui attribué aux parts B, quitte à imposer que le dividende attribué aux parts sociales A soit versé au Fonds de Prévision et d'Utilité Publique.

Il ne s'indique nullement d'attribuer 4 ½ %, impôts déduits, aux parts sociales B, ce qui représente en réalité près de 6 ½ % brut, plus un 2me dividende sur le solde des bénéfices.

L'ajoute que nous apportons au 2° du b) s'explique comme suit : le Conseil d'Entreprise étant, en vertu de la loi du 20 septembre 1948, chargé de la gestion des œuvres sociales, il vaut mieux que le personnel puisse émettre son avis pour la part qui lui est destinée.

Art. 45 (des statuts).

Supprimer cet article.

JUSTIFICATION.

Les dispositions prévues dans cet article 45 sont abusives; ce serait si elles étaient maintenues, l'application d'une clause-Or. Le dividende de 4 ½ octroyé aux parts sociales B suffit pour un montant de 700 millions qui est une somme largement surévaluée; d'autre part, ce dividende est assuré en toute circonstance même si l'exercice clôture en perte de par le jeu de la formule prévue au 2me alinéa de l'article 46.

De plus, ce dividende se trouve automatiquement réévalué en fonction des variations du coût de la vie (voir formule tarifaire), ce qui n'a jamais été le cas pour les allocations sociales encore moins pour les petits rentiers.

Art. 46 (des statuts).

Supprimer la dernière phrase de l'article qui commence par : « en outre, au cas où de, etc... »

JUSTIFICATION.

Il n'y a pas lieu d'attribuer des bénéfices qui seraient prélevés sur le fonds de prévisions et d'utilité publique lorsqu'un exercice se clôture par un déficit.

Art. 44 (van de statuten).

De tekst van dit artikel vervangen door hetgeen volgt :

« De winst van elk dienstjaar, voortvloeiende uit de in artikel 41 bedoelde exploitatierekening, wordt verdeeld als volgt :

» a) de nodige som om aan de maatschappelijke aandelen van reeks B een netto-dividend toe te kennen, gelijk aan 4,5 % van hun nominale waarde;

» b) het saldo wordt toegekend in de verhouding van :

» 1° drie vijfden aan een « Fonds voor voorziening en openbaar nut »;

» 2° één vijfde aan het gezamenlijk personeel, volgens door de raad van beheer in gemeen overleg met de ondernemingsraad vast te stellen regelen;

» 3° één vijfde aan de maatschappelijke aandelen van reeks A, die in het bezit zijn van de gemeenten. »

VERANTWOORDING.

Het valt niet te verklaren dat alleen de maatschappelijke aandelen B een dividend kunnen genieten en het ware maar logisch aan de maatschappelijke aandelen A een zelfde dividend toe te kennen als aan de aandelen B, mits verplichting om het aan maatschappelijke aandelen A toegekend dividend te storten in het Fonds voor voorziening en openbaar nut.

Het is geenszins gepast 4 ½ %, na aftrek van de belastingen, toe te kennen aan de maatschappelijke aandelen B, wat in werkelijkheid met nagenoeg 6 ½ % bruto-dividend overeenstemt, plus een tweede dividend op het winstsaldo.

De voorgestelde toevoeging bij 2° van b) wordt als volgt verantwoord : de Ondernemingsraad is overeenkomstig de wet van 20 September 1948 belast met het beheer van de maatschappelijke werken; het ware beter dat het personeel zijn advies zou kunnen uitbrengen omtrent het aandeel dat voor hem is bestemd.

Art. 45 (van de statuten).

Dit artikel weglaten.

VERANTWOORDING.

De bepalingen van dit artikel 45 maken een misbruik uit. Indien zij worden gehandhaafd beduiden zij de toepassing van een goudclausule. Het aan de maatschappelijke aandelen B verleende dividend van 4 ½ % volstaat voor een bedrag van 700 miljoen, dat veel te hoog geraamd werd; anderzijds is dat dividend in alle omstandigheden verzekerd, zelfs indien het dienstjaar met verlies sluit, dank zij de in het 2de lid van artikel 46 vermelde formule. Bovendien wordt dat dividend automatisch aangepast in overeenstemming met de schommelingen der levensduurde (zie tariefformule), wat nooit het geval was voor de maatschappelijke vergoedingen en nog minder voor de kleine renteniers.

Art. 46 (van de statuten).

Het laatste zinsdeel van dit artikel, dat begint met de woorden : « daarenboven, indien de... » weglaten.

VERANTWOORDING.

Er bestaat geen reden om winsten toe te kennen die zouden afgenomen worden van het Fonds voor voorziening en openbaar nut, wanneer een dienstjaar met een tekort sluit.

J. GELDOF.